

Gaýybanaçynyň gaýgysy / satiriki hekaýa

Category: Ertekiler, Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar
написано kitapcy | 23 января, 2025

Gaýybanaçynyň gaýgysy / satiriki hekaýa GAÝYBANAÇYNYŇ GAÝGYSY

– Ýegen, keýpiň ýok-la, bazardan gaýdyp gelen öküz ýaly. Näme ýüzüni sortduryp otyrsyň, janyň beri sagmy? – diýip, Hekim elindäki gazetini gahar bilen bir gapdala oklady.

Daýysynyň dabyr-duburyňa beledem bolsa, Berdi bir hili ziňkildäp gitdi. Ýüreginiň gürsüldisi artdy, ýüzüniň reňki üýtgedi. Sesi diýseň ysgynsyz çykdy.

– Ýykyldym.

– Wah, ýegen jan, döwleýen-jilen ýeriň bir ýok gerek?! – diýip, Dursun Berdiň önünde goýmak üçin alyp gelýän çäýnegini neden elinden gaçyrypdy.

Hekim hezil edip güldi. Ýokary okuw jaýynda okaýan ýegeniniň ýykylyşyna ol beletdi. Öňem ençeme gezej ýykylyp-sürşende ýegeniniň dadyna ýetişýän daýysydy.

Adamsynyň çylkasyz gülküsine Dursunuň jynu atlandy, durup bilmän ýegeniniň halyndan habar aldy.

– Nireden ýykyldyň? Wah, seresabrak bolmaly ekeniň-dä...

– «Nireden» diýme-de nämeden ýykyldyň diýsene?! Ýegen tüweleme ýykylmaga ökdendir – diýip, Hekim keýwanysyna öz işiň bilen boluber diýeb manyda kellesini silkdi.

Berdiden birbada jogap bolmady. Ýuwduň tamakinçilik bilen daýysyna seretdi. Haýsy dersden ýykylandygyny bilmän kösendi.

– Sen, how, näçinji kursda okaýanyňy beri bilýäňmi? – diýip, Hekim ýegeniniň üstüne süründi.

Berdi hasam aljyrady. Agzy gurap gürläp bilmedi. Dodagy biri-birine ýelmeşen ýaly boldy. Ol sag eliniň üç barmagyny ýokary göterdi.

– Berekella, çynyňy etseň biljek-le. Üçünji kursda okaýaňmy?! Berdi başyny atdy. Daýysynyň hoşamaý sesi ony birneme özüne getirdi. Gözleri ýiteldi. Uludan demini alyp derini sylady.

Ýöne ol ýene-de gürlemedi.

Hekim gaharyna basalyk edip gülesi gelmese-de ýylgyran boldy. Has mylaýymsyrady.

– Ýegen jan, daýyň başy dikkä zady gaýgy etmegin. Daş ederis. Näme sorady, mollumyň?

– Obaňyzfa ateis köpmi diýdi.

– Sen näme jogap berdiň onsoň?

– Ýok, köp däl, bary-ýogy üç-dört sanjagy bar, olaňnam garşysyna göreşýäs diýdim...

– Berekella, oňarypsyň...

Hekim ajy ýylgyrdy. Ýegeniň haýsy predmetden ikilik alandygy indi belli boldy.

– Hä, den onda ylmy ateizmdem ýykylypsyň-da?!

– Be, sen ony nädip bilýäň-aý, daýy? Hawa, şondan ikilik aldym.

Berdiň begenjinden erni bir ýerik gelmedi. Daýysy onuň gözüne häzir gadymy ertekilerdäki saçy çirkizende dadyňa ýetişýän jadygöý bolup göründi. Hekim soragyny dowam etdirdi.

– Mugallymyňzyň adyny familiýasyny bilýäňmi?

– Hawa, bilýän. Allaberdiýew Rahmanguly. Ýaşaýan ýerinem bilýän, arada iki oglan bolup howlularynda işledigem. Daş daşadyk.

Hekim diňşirgenen ýaly etdi-de, sesini çykarman ýerinden turdy. Daş daşadyp ikilik goýýan ateist mugallymy hany bizem bir göreli, kim üstün çykýaka diýip, içini geplettdi. Telewizor görüp oturan oglunyň adyny tutup gygyrdy.

– Merdan, bar oglum, o tamdan maşynyň açaryny getir. Hany, ýegen, senem şo käsäňdäki çayyňy owurtla, gideli.

Daýy-ýegen tirkeşip daş çykdylar. Işikde duran «Žiguliň» basdylar biline. Şäheriň köçelerinden ençeme öwrüm eden maşyn ahyry bir howlyň gapdalyna gelip saklandy. Hekimiň gäberilip öňe çykyp duran garny onuň özünden öňürti göründi. Ýüzüne gelşip duran gara äýnegi, başyndaky saman şlýapasy oňa aýratyn haýbat berýärdi. Ol başyny dik tutup gedemlik bilen howla girdi. Ýaltaklap töweregine seretdi. Ho-ol aňyrda salkyn saýadaky tapçanyň üstünde çagalaryny töweregine üýşürüp, aş içip oturab mugallym zöwwe ýerinden galdy. Hekim äýnegini

aýryp ýylgyrды.

– Ýaşuly salawmaleýkim. Bagyşlaň, bimaza edäýdiň öýdýän...

Näme üçindir mugallym bir hili ogurlygyň üstünde tutulan ýaly boldy, aljyrady. Derrew özüni dürsäp asylgy duran köýnegini egnine atdy. Ol özüniň okuwçysyny şobada tanady, gözünüň gyýtagy bilen oňa seretdi.

– «Ýagşy ýigit aş üstüne» diýipdirler. Gaýyn eneňiz-ä söýen eken, tabak başyna geçiň!

Hekim dilewarsyrady. Mugallymyň taryna kakyp gördi.

– Bereket bersin, ýaşuly. Siz haýal etmäň-de iýiberiň. Ýaňky öýde otyrkak ýegenim «mugallymymyz howlusyndan jaý salynýa» diýdi welin, göreli diýip gaýdyberdik, özüm şol ugurda işlämsoň...

– Aý, hawa hütdük ýaljak bir zat saljak bolýan – diýip, Rahmanguly onuň sözünü böldi.

Hekim çynyny etse mugallymyň çeňnege iljegini aňdy. Onuň hasam dili süýjedi.

– Ony salanyňa görä hütdük ýaly etmezler, ýaşuly. Şarňyldap duran polly-potolokly jaý gurarlar. Çagalaram, tüweleme «Iki aýakly iki günde» diýlenidir, materialyň-a gaýgy etme, kerpiçdir tagta-pagtaňy özüm oňaryn. Dogru-da wallan birek-birege haçan peýdaň degjek, eliňden gelyäkä etmeli...

Ol mugallymyň başyny-gözünü aýlap ýegeniniň bahasyny düzetti. Ýumuş bitensoň Hekim gitmek bilen boldy. Öý eýesi bilen gadyrly hoşlaşyp, ýola düşdi.

– Daýy, sen indi gurluşyk ugruna işe geçdiňmi? – diýip, Berdi böwründäki ünjüni daşyna çykardy.

Ol ýylgyrды-da, maşynynyň signalyny basdy.

– Ýok, näme?

– Wiý, siz onda ýaňt molluma kerpiç getirip bereýin diýdiňiz-ä?!

– Aý, ýegen, seňem gaýgy edýän zadyňy. Öz işiň düzeldi dälmi?! Galan zat bilen işiň bolmasyn. Indi ateizmden ekzamen berme aladaň ýok. Hudaýy çagyr-da beýleki ekzamenleriňe taýýarlanyber... Kerpiç geregi çyny bolsa, özi gitsin-de, zawutdsn alybersin. Näme, olaň puly gytdyr öýdýäňmi, galyň bendäni çürkäp ýörmekden başga işleri ýok. Dogru-da walla!..

Berdi başagaý bolup içini çekdi. Ol indiki ekzameniniň gaýgysyny etdi.

Täçmämmet JÜRDEKOW. Satiriki hekaýalar